

Επαναληπτικές ασκήσεις α' τεύχους

- Διαβάζω τους κανόνες Γραμματικής, που βρίσκονται στις σελίδες 89-93 του α τεύχους της Γλώσσας (εάν δεν το έχω, πατώ στον πιο κάτω σύνδεσμο).

<http://ebooks.edu.gr/modules/document/file.php/DSDIM-D109/%CE%94%CE%B9%CE%B4%CE%B1%CE%BA%CF%84%CE%B9%CE%BA%CF%8C%20%CE%A0%CE%B1%CE%BA%CE%AD%CF%84%CE%BF/%CE%92%CE%B9%CE%B2%CE%BB%CE%AF%CE%BF%20%CE%9C%CE%B1%CE%B8%CE%B7%CF%84%CE%AE/10-0202-02-v1 Glossa D-Dimotikou Vivlio-Mathiti-T1.pdf>

- Κάνω τις ακόλουθες εργασίες για τα πιο κάτω γραμματικά φαινόμενα που μάθαμε:

1) Να ξεχωρίζουμε το **υποκείμενο**, το **ρήμα**, το **αντικείμενο** και το **κατηγορούμενο** μέσα σε μια πρόταση .

❖ Να σημειώσεις (Y) για το υποκείμενο, (P) για το ρήμα, (A) για το αντικείμενο και (K) για το κατηγορούμενο στις παρακάτω προτάσεις:

- Ο παππούς είναι άρρωστος.
- Η αδερφή μου θα γίνει δασκάλα.
- Ο θεός μου διδάσκει κιθάρα.
- Τα παιδιά παίζουν κυνηγητό.
- Ο παππούς σκαλίζει τον κήπο.

2) Να διακρίνουμε τις προτάσεις σε **απλές**, **σύνθετες** και **ελλειπτικές** :

❖ Να γράψεις δίπλα από κάθε πρόταση το είδος της (απλή, σύνθετη ή ελλειπτική) :

- Έλα γρήγορα! ⇒ _____
- Το μετρό, τα λεωφορεία και το τραμ έχουν απεργία. ⇒ _____
- Το χαρτί ανακυκλώνεται . ⇒ _____
- Το λεωφορείο είναι γεμάτο . ⇒ _____
- Η μητέρα ξεσκονίζει και συγυρίζει το σαλόνι . ⇒ _____
- Σώπα! ⇒ _____

Επαναληπτικές ασκήσεις α' τεύχους

❖ Τώρα να γράψεις δύο προτάσεις από κάθε είδος :

- _____ ⇒ _____
- _____ ⇒ _____
- _____ ⇒ _____
- _____ ⇒ _____
- _____ ⇒ _____
- _____ ⇒ _____

3) Να χρησιμοποιούμε τους χρόνους των ρημάτων **Ενεστώτα** , **Παρατατικό** και **Εξακολουθητικό Μέλλοντα** .

❖ Να ξαναγράψεις τις παρακάτω προτάσεις μεταφέροντας τα ρήματα πρώτα στον **Παρατατικό** και στη συνέχεια στον **Εξακολουθητικό Μέλλοντα** :

- Ο παππούς κάθε πρωί πηγαίνει για ψάρεμα στο λιμανάκι .

- Ο Πάρης και η Δανάη ποτίζουν τις γλάστρες .

- Κοιτάζουμε τον ουρανό που είναι γεμάτος σύννεφα .

- Κάνουμε πάντα διακοπές στο ίδιο νησί .

4) Να χρησιμοποιούμε σωστά τις **εγκλίσεις** των ρημάτων (**Οριστική**, **Υποτακτική** και **Προστακτική**).

❖ Στις παρακάτω προτάσεις χρησιμοποιείται **έγκλιση οριστική** . Να τις **ξαναγράψεις** βάζοντας τα ρήματα στις άλλες δύο εγκλίσεις , πρώτα στην **υποτακτική** και ύστερα στην **προστακτική** :

- Ακούμε προσεκτικά τις οδηγίες των υπευθύνων .

- _____
- _____

Επαναληπτικές ασκήσεις α' τεύχους

- Περιμένουμε υπομονετικά μέχρι να έρθει η σειρά μας .
- _____
- _____
- Ακολουθούμε πάντα τις υποδείξεις των σχολικών τροχονόμων .
- _____
- _____
- Σταματάμε στην άκρη του πεζοδρομίου και ελέγχουμε το δρόμο .
- _____
- _____

5) Να διακρίνουμε τα **ισοσύλλαβα** από τα **ανισοσύλλαβα ουσιαστικά** .

❖ Να υπογραμμίσεις τα ισοσύλλαβα και να κυκλώσεις τα ανισοσύλλαβα ουσιαστικά :

βελόνα , δίσκος , παππούς , μητέρα , αγρότης , γαλατάς , καφειζής , χώμα , αγρότισσα , κυρά , αλεπού , θάλασσα , καναπές , ζημιά , μανάβης , μάγισσα , μάνα , αναπνοή , κόρη , αγόρι , γιαγιά , πόρτα , μαϊμού , παπαρούνα

6) Να κλίνουμε **αρσενικά προπαροξύτονα** ουσιαστικά σε **-ος** .

❖ Να συμπληρώσεις τις πτώσεις που λείπουν από τα παρακάτω ουσιαστικά, προσέχοντας πού πρέπει να βάλεις τον τόνο :

Ενικός αριθμός		Πληθυντικός αριθμός	
Ονομαστική	Γενική	Γενική	Αιτιατική
ο ανήφορος	του	των	τους
ο άνθρωπος			
ο καλόγερος			
ο πρόεδρος			
ο λαχανόκηπος			
ο δήμαρχος			

7) Να κλίνουμε **ουδέτερα** ουσιαστικά σε **-μα** .

❖ Να συμπληρώσεις με προσοχή τις πτώσεις που λείπουν από τα παρακάτω ουσιαστικά :

Ενικός αριθμός		Πληθυντικός αριθμός	
Ονομαστική	Γενική	Γενική	Αιτιατική
το δέρμα	του	των	τα
το χρώμα			
το γράμμα			
το ύφασμα			
το αγρόκτημα			
το σύρμα			

9) Να διακρίνουμε **επίθετα** σε μια πρόταση και να παράγουμε επίθετα από ουσιαστικά .

❖ Να σχηματίσεις τα επίθετα που παράγονται από τα παρακάτω ουσιαστικά στα 3 γένη :

- φως π.χ. ⇒ φωτεινός , φωτεινή , φωτεινό
- σκοτάδι ⇒ _____ , _____ , _____
- υγεία ⇒ _____ , _____ , _____
- χαρτί ⇒ _____ , _____ , _____
- δέρμα ⇒ _____ , _____ , _____

- βράδυ ⇒ _____ , _____ , _____
- γυαλί ⇒ _____ , _____ , _____

- καλοκαίρι ⇒ _____ , _____ , _____
- όρος ⇒ _____ , _____ , _____
- φθινόπωρο ⇒ _____ , _____ , _____
- πέτρα ⇒ _____ , _____ , _____
- ξύλο ⇒ _____ , _____ , _____

Επαναληπτικές ασκήσεις α' τεύχους

10) Να διακρίνουμε τα μέρη του λόγου (άρθρα, ουσιαστικά, επίθετα, ρήματα) .

❖ Να τοποθετήσεις τις παρακάτω λέξεις στην κατάλληλη στήλη :

έναν , σύρμα , φετινός , μαγεύω , κλειδώνω , τον , τη , γαλανός , βιβλίο , στρατόπεδο , γεμάτος , οι , γράφω , των , οδηγώ , πηγαίνω , τις , τα , σταματώ , πανέμορφος , τζάμι , διαμέρισμα , μαγευτικός , παραλία , ανακυκλώνω , αρχοντικός , σιδερένιος , βιβλιοθήκη

ΑΡΘΡΑ	ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΑ	ΕΠΙΘΕΤΑ	ΡΗΜΑΤΑ

12) Να συλλαβίζουμε σωστά τις λέξεις , με βάση τους κανόνες συλλαβισμού.

❖ Να συλλαβίσεις σωστά τις παρακάτω λέξεις :

έκθεση	⇒ _____	πέρσι	⇒ _____
αγναντεύω	⇒ _____	φύλλα	⇒ _____
καυτός	⇒ _____	χορτάρι	⇒ _____
στρατιωτικός	⇒ _____	άλσος	⇒ _____
προβλήματα	⇒ _____	καημένος	⇒ _____

Επαναληπτικές ασκήσεις α' τεύχους

13) Να βάζουμε τις λέξεις σε **αλφαβητική σειρά** .

❖ Να βάλεις σε **αλφαβητική σειρά** τις παρακάτω λέξεις :

▪ δύσκολα , δημαρχείο , δροσιά , δακρύζω , δικαστής , δήμαρχος

▪ ποιήτρια , παιδίατρος , πρωτοβρόχια , πλημμύρα , πρωτότοκος

14) Να βάζουμε **τελικό ν** μόνο όταν χρειάζεται:
 όταν η λέξη που ακολουθεί αρχίζει από
 φωνήεν ή από τα σύμφωνα κ, π, τ, τα δίψηφα σύμφωνα
 μπ, ντ, γκ και τα διπλά ξ, ψ και στο αρσενικό άρθρο **τον**.

❖ Να συμπληρώσεις με **το (ν)** ή **τη (ν)**:

_____ φίλο	_____ μπάλα	_____ παπά
_____ ξιφία	_____ τζαμαρία	_____ δύναμη
_____ σκιά	_____ εκδρομή	_____ χαρά
_____ καρτοκόπτη	_____ τουρίστα	_____ ντουλάπα

15) Να **παράγουμε ρήματα** από ουσιαστικά .

❖ Να γράψεις από ποια **ρήματα παράγονται** τα παρακάτω **ουσιαστικά**.
Προσοχή στην ορθογραφία !

αποθήκη	⇒	αποθηκεύω	δροσιά	⇒	δροσιζώ
φως	⇒	_____	θυμός	⇒	_____
θεμέλιο	⇒	_____	δουλειά	⇒	_____
ανάσα	⇒	_____	κέρδος	⇒	_____
κίνδυνος	⇒	_____	σημάδι	⇒	_____

16) Να καταλαβαίνουμε τις **συντομογραφίες** και τα **αρκτικόλεξα** .

❖ Να γράψεις τι **σημαίνουν** οι παρακάτω **συντομογραφίες** και τα **αρκτικόλεξα** :

π.χ.	⇒	_____	ΑΗΚ	⇒	_____
μ.Χ.	⇒	_____	ΑΤΗΚ	⇒	_____
τηλ.	⇒	_____	ΓΕΣΥ	⇒	_____